

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 40. An Inquisitor possit procedere co[n]tra scie[n]ter sepelientes
haereticos in loco sacro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Inquisitoribus haeretica prauitatis in administratione sancti Francisci, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

CVPIENTES, vt inquisitionis negotium contra haeticam prauitatem sollicitudini vestre committatur ad Dei gloriam, & augmentum fidei catholicae, in vestris manibus feliciter perpetuetur, compellendi appellatione remota per censuram Ecclesie iustitiam per vos, vel per alios, quos ad hoc idoneos, vos, vel alter vestrum duxeritis eligendos omnes illos, qui scripta, vel instrumenta inquisitionis, vel ad eius officium pertinentia, per quoscumque haecenus facta, ac etiam faciendae contra haeticos, credentes, receptatores, fautores, seu defensores eorum habent, vel habuerint, vt ea sine cuiuslibet difficultatis, seu dilationis dispendio, vobis, vel alteri vestrum exhibeant, &c. auctoritate praesentium, vobis, & cuiuslibet vestrum contredimus facultatem. haec ibi. Huius etiam privilegij meminit Gemianus, Franchus, & alij in c. vt commissi. de heret. lib. 6. Bernardus in lucerna verbo, inquisitor. s. 2. Repertorium inquisit. verbo, libri. s. nota quod inquisitores.

Propria instrumenta contra se edenda in causa fidei

Ex hoc privilegio Perusinus, Franchus, & alij primi inferunt, & recte, in causa haereticis tenentur edere contra se Fiscali agenti propria instrumenta, ad intentionem suam, & accusationem fundandam, quae regulariter de iure sit contrarium statutum, l. qui accusare. & l. vlt. cum ibi notatis per Doctores. C. de edendo. & hanc sententiam tenet Purpuratus in dit. l. sin. C. de eden. numero 20. & Nicolaus Arlatanus tract. de haeret. notabili 12. incipien. Magnificus, Joanes Roias singulari 54. incipien. Ede re instrumenta. & faciunt notata per Angelum in l. per hanc. C. de tempo. appellatio.

Item edenda egera tertium.

Rursus haec sententia, q. quis teneatur edere in causa haereticis Fiscali agenti propria instrumenta, libros, & alias quaslibet scripturas, non modo habet locum, cum agit Fiscalis contra te, sed etiam cum agit contra quemlibet alium: tu enim poteris compelli edere contra illum tertium quidquid id negotium spectans habes. ita videtur probare glossa in dicto cap. vt commissi. verbo, quibuslibet. & quamquam id glossa non sentiret, adhuc verum est favore fidei: et quia si quis contra se edere tenetur propria instrumenta, multo maiori ratione, aut saltem pari tenebitur edere contra tertium, ergo si Tertius captus pro haereticis, librum haeticum, aut quid simile dedisse dicatur Sempronio, compellendus est Sempronius id non modo contra se, sed contra Tertium edere.

Item edendum quidquid iurare potest.

Denique non modo libros, & scripturas, sed quid iurare potest ad veritatem inveniendam favore fidei exhibendum est: quia dum Papa iubet, ut qualibet instrumenta exhibeantur, plane iubet, ut exhibeatur quidquid ad causam instruendam spectat: nam nomine instrumenti id intelligimus. l. i. ff. de fide instrument. itaque imagines, statuas, marmora, & similia, per quae in hac causa, aut investigari veritas, aut haberi potest, edendum est: cur autem olim ita sancitum fuerit, alibi docui, quae nunc brevitate gratia omitto.

An Inquisitor possit procedere contra scienter sepelientes haeticos in loco sacro.

Quadragesima quaestio est: Vtrum Inquisitor possit procedere contra eos, qui haeticos, credentes, receptatores, defensores, & fautores eorum praesumpserint scienter tradere Ecclesiae sepulturae.

Respondemus, sic: iuxta c. Quicumque in principio. de heret. lib. 6. vbi dicitur sic: Quicumque haeticos, credentes, receptatores, defensores, vel fautores eorum, scienter praesumpserint Ecclesiae tradere sepulturae, usque ad satisfactionem idoneam excommunicationis sententiae se noverint subiacere: nec absolutionis beneficium mereantur, nisi propriis manibus publice extumulent, & proieciant huiusmodi corpora damnatorum: & locus ille perpetua careat sepultura.

Eadem verba habentur in privilegio Alexandri iv. Nouerit, &c.

COMMENT. LXXXIX.

Vnica est conclusio, videlicet, inquisitores possunt procedere contra illos, qui haeticos, credentes, fautores, & ceteros huiusmodi tradiderint Ecclesiae sepulturae.

Duo sunt in hac quaestione breuiter tractanda. Vnum erit de priuatione sepulturae: nam sepultura carena haeticis, & qui illis fauent.

Alterum erit, quae ratio possit Inquisitores procedere contra sepelientes.

Quantum ad primum spectat de priuatione ecclesiastica sepulturae, cum textu allato hic ab Eymerio, consentit textus in c. sicut ait. de heret. vbi Alexander in Concilio Lateranensi multis annis ante Alexandrum iij. haeticos, & eorum fautores, & alios similes sepultura priuauit, quod ipsum, & multi alij Romani Pontifices, aut sancti uerum, aut comprobauerunt.

Priuantur autem haetici, eorum credentes, fautores, & ceteri Ecclesiastica sepultura multis rationibus. Primum, quoniam excommunicati discedunt, & in peccato mortali; & propterea in locis sacris non sunt sepeliendi, 13. q. 3. c. quibus.

Rursus, quoniam illi indigni sunt sepulturae, quibus orare non licet, vt late profeguntur B. Augustinus in lib. de cura pro mortuis gerenda: at pro haeticis orandum non est, cum consideret eos in peccato decedere. optima ergo ratione sepultura priuantur. Postrima enim causa cur ante Ecclesiam constituta sint cetera, & defunctorum sepulchra essent, vt vincula introeuntes, & exiuntes, pro illis ad Deum preces fundant: hinc sepulchra (vt docet Augustinus praecitato loco) dicta sunt monumenta, quia monumentorum mentes, vt defunctorum recordentur.

Ita priuatio sepulturae magna poena est, & ignominiosa. l. unica. C. de his, qui parentes, aut lib. occid. Bald. conf. 426. incipiente: Praetermittenda. nu. 5.

rest. ite quia corpus non traditur sepultura. lib. 1. & Franciscus Ripa tract. de remed. corra pesti nu. 139. quib. adde de hac pena loquentes. Reperto. Inquisit. verbo, sepultura. Alfonso Castriam li. 2. c. 18. de usi a heret. punitio. vers. ex ista pena. Syluestrum, & Tabiensem in sum. verbo, sepultura. amplius de hac re disserunt Ioan. Roias in singularib. fidei, singul. 181. incipien. Sepultura Ecclesiast. Condissalvus tract. de heret. q. 2. 2. num. 7. Paulus Fuscus lib. 1. de visitatione Eccles. c. 2. §. in m. 4. & alij per hos relati.

Quod si quoadq; de facto sepulti fuerint heretici, ex humeri debet, et procul ab iis; immo nunc coburi, dumodo discerni, seu separari possint eorum cadauera, vel ossa ab ossibus, & cadaueribus catholicorum. c. sacris de sepult. & locus pollutus debet reconciliari. c. consuluisti. de consecrat. Eccles. vel ali.

Item si post mortem alicuius detectum est eum hereticum decessisse, qui velut catholicus erat sepultus, cum eius crimen in vita fuisset occultum, exhiberi debet, ut dicemus paulo post super q. 43.

Item non modo heretici formales, verum et credentes, fautores, receptatores, et defensores eorum sepultura priuantur; quod ipsum ad quoslibet suspectos, aut diffamatos de heresi decedentes trahendum est ob eandem causas.

Postremo, hoc ipsa de priuatione sepultura multo magis q; in proximis citatis, locum habet in illis, qui in carceribus pro heresi, aut heresis suspitione detentis, seiplos occiderunt, quoniam imprudentes ceciderunt, & in manifesto mortali peccato decedunt.

Quid aut sit tradi Ecclesiastica sepultura, aut ea carere, docet Archidiaconus in c. quoniamque de heret. lib. 6. in verbo Ecclesiastica sepultura.

Sed alterum iam caput susceptae disputationis est declarandum, videlicet, quo sit accipiendum, quod hic tradit Eymers. dum dicit Inquisitores posse procedere aduersus eos, qui hereticos scienter sepeliunt: nam textus per Eymericum citatus ex c. quicumque, de heret. lib. 6. solum inbet, ut is, qui hereticos, & ceteros de quibus ibi sepeliunt, eosdem publice extimulet, & nec ulterius videtur quidquam Inquisitoribus concedere.

Sane neminem haftenus vidi, qui hac diluerit. de primo posset hic quispiam dicere, Eymericum hoc velle, ut Inquisitores possint procedere contra eos, qui sepeliunt heret. cogentes eos, ut proprijs manib. extimulent huiusmodi damnatorum cadauera, quae expositio quamuis textui conueniat, non tamen conuenit in situ auctoris, cum hoc ipsemet Eymericus nominatim deinceps doceat. q. 18. & imprudens esset bis idem repetere.

Quare verius est hoc velle hic auctorem, ut scilicet Inquisitor possit contra sepelientes procedere, tamquam contra suspectos de heresi: nam praeterquam quod illi, qui ita hereticos sepeliunt, sunt ipso iure excommunicati, & tenentur proprijs manib. exhibere quos sepeliuerunt; amplius ex hoc facto incurrit heresis suspitionem: nam qui scienter sepelit eos quos Ecclesia, ut hereticos, aut de heresi suspectos persequitur, & damnat, quamuis aliud animo gerat hoc facto indicare, ac profiteri videtur, aut non debuisse Ecclesiam tales sepultura priuare, aut pro ho-

reticis, & eorum credentibus, & ceteris esse orandum, cum nre catholicorum eos sepelias, aut aliud simile: nec suspicio heresis proculdubio oriatur. atq; haec sententia colligi potest ex illis textibus verbis: Vsq; ad satisfactionem idoneam excommunicationis sententiae si uerint subiaccere. tandem enim sunt excoicatio nec idonee satis fecerint. per satisfactionem autem, & abiurationem, & canonicam purgationem possimus intelligere eam ad abolendam. §. praesentia. & c. excommunicamus, l. §. qui aut. de heret. in qui abiurat, vel se purgat, & iniuncta sibi malata adimplet, idonee satis facit. manifestum est autem, abiurationem, & canonicam purgationem non in eis nisi suspectis, vel diffamatis de heresi, et hoc videtur sentire Archidiaconus in dicto. c. quicumque heret. lib. 6. verborum idonea. dum citat dictum §. si autem. in c. excommunicamus. de heret.

Nam autem haec suspicio sit tantum leuis, an etiam vehementer ex personarum qualitate pensandum erit iudici peritorum. Hoc tamen praexplorato habeo, cum ueementer fore de heresi suspectum, qui de facto hereticum, aut suspectum ab Ecclesia notatum, & ita dem persequitur, scienter sepeliret, nisi probabilis aliqua ratio in eius excusatione afferri posset.

Quis vero hereticum, aut credentem, aut factorem aut ceteros huiusmodi mortuos deprehendat in his locis, in quibus non possit facile eos ad legitimos iudices deferre, tunc terra non sacra condere potest, ne cadauera insepulta aerem corrumpant: neque ex hoc inrebitur ullam penam, nec contrahet ullam heresis suspitionem: nam in bonum facit finis: & hoc non est tradere Ecclesiastica sepultura, ut praecitato loco docuit Archidiaconus: rem tamen cum poterit ad indices fidei referre debet, ut illi quid factum opus sit, statuunt.

Postremo eadem illa suspitiones, quae oriuntur, quoniam quis sepelit hereticum, credentem, aut alium huiusmodi, nascuntur aduersus eum, qui celebrat eorum exequias more catholicorum, quando is hereticus, aut suspectus alibi est defunctus, verbi gratia, Genoua, aut alibi, ubi haeretice viuunt, & creditur.

Idem sentias de illo, qui hereticorum cobustorum cineres, ossa, vestes, aut similia furatur, & custodit: hic enim verisimiliter putatur credere, cum qui iudicio Ecclesiae damnatus est, sanctum esse; quod inducit heresis suspitionem, de quo vide Eymeri. par. 2. q. 15. versic. Vigessimus nonus error. & quo scripsi super q. 53. supra par. 2. circa finem. versic. Quintum est. Atque hoc esse videtur proculdubio Eymericum si ritum in hac quaestione.

QVAESTIO XLI.

An Inquisitor possit procedere contra reuentes iurare incausa fidei, &c.

Vadagesima prima questio est: Vtrum Inquisitor possit procedere contra illos, qui iurare coram eo de dicenda veritate in causa fidei requisiti, contumaciter renuerint? N n 4 Respon-

Quid sit idonee satisfacere.

Apud Archidiaconum, est in verbo condigna.

Quando hereticus licet possit terra condere.

Celebrare exequias pro hereticis, & eorum ossa custodire, suspitionis de heresi.

